

Szumińskiemu S., Ksepce Br., Ołdakowskiemu St., Kapkowskiemu S., Podbielskiemu I., Daniłowiczowi M., Równemu K., Kozłowskiemu B., Miklaszewiczowi S., Godlewskiemu L., Chełchowskiemu S., Pogorzelskiemu H., Rakowskiemu C., Brulińskiemu C., Filipowiczowi M., Olszewskiemu W., Miszczakowi J., Pałce A., Sasinowskiemu M., Hajkowskiemu B., Lewszykowi M., Lipińskiemu A., Brzozowskiemu Wł., Makowieckiemu C.

Djakoatu: Janiszewskiemu J., Szymańskiemu Br., Rogowskiemu J., Romanowskiemu K.

Dnia 1 kwietnia b. r. święceń mniejszych: Klupczyńskiemu S., Krawczykowi Wł., Krajewskiemu R.; presbiteratu: Mizerskiemu J., Żochowskiemu St., Odejewskiemu C., Mioduszewskiemu J., Kamińskiemu Wł., Bargielskiemu R., Szubdzie W., Zarembie S.

№ 45.

Zmiany w Duchowieństwie.

Mianowani:

- 1) Ks. Kostro dziekanem Jedwabińskim.
- 2) Ks. J. Grabowski wikarjuszem w Wąsewie.
- 3) Ks. P. Gaşowski " w Kuleszach.
- 4) Ks. Krassowski " w Nurze.
- 5) Ks. Pyszkowski " w Filipowie.
- 6) Ks. Białokożewicz " w Sejnach.
- 7) Ks. Jószkowski " w Broku.
- 8) Ks. Polak " w Dąbrowie Wielkiej.
- 9) Ks. Szubzda " w Grajewie.
- 10) Ks. Zaremba " w Raczkach.
- 11) Ks. Mioduszewski " w Teolinie.
- 12) Ks. Bargielski " w Łapach.
- 13) Ks. Kamiński " w Płonce.
- 14) Ks. Żochowski " w Piskach.
- 15) Ks. Odejewski " w Rajgrodzie.
- 16) Ks. Kin prefektem w Grajewie.
- 17) Ks. Pęski J. prefektem w Szczuczynie.
- 18) Ks. Mizerski " w Małkini.

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE ŁOMŻYŃSKIEJ KURJI DIECEZJALNEJ.

№ 6.

Łomża, dnia 1 czerwca 1933 r.

Rocznik VII

T R E Ś Ć :

46. List pasterski.	49. Kongresy eucharystyczne w diecezji Łomżyńskiej.
47. Zasady podane przez Kongr. św. Oficjum w sprawie dyspensy od postu eucharyst. dla kapłanów odprowadzających Msze św.	50. Rekolekcje dla kapłanów na Jasnej Górze.
48. Światło elektryczne w kościołach i kaplicach.	51. Pobory za nauczanie religii w szkołach powszechnych.
	52. Ustawa o zbiórkach publicznych.
	53. Książki polecane.

№ 46.

S T A N I S Ł A W

ze zmiłowania Bożego i Stolicy Apostolskiej łaski

BISKUP ŁOMŻYŃSKI

Dr. Fil.

Kościół katolicki podobnie jak państwa świeckie posiada swoje ustawodawstwo zwane Prawem kanonicznem.

Zadaniem Prawa kanonicznego czyli kościelnego jest ustalenie i utrzymanie porządku w działaniu Władz Kościoła oraz w religijnem życiu wiernych. Obejmuje ono uprawnienia i obowiązki tak duchowieństwa jak wiernych określając je szczegółowo i stawiając drogowskazy dla przykładowego i jednolitego postępowania w rzeczach wiary i obyczajów.

Między innymi toż Prawo kościelne przepisuje, aby Biskupi, kierujący diecezjami, w okresach ustalonych udawali się do Stolicy Piotrowej, zdawali tam sprawę z religijnego stanu swych diecezji i u grobów Apostołów Piotra i Pawła zaczerpnęli nowych duchowych sił do pomyślnych i owocnych rządów diecezjalnych.

Posłuszny temu prawu i ja odbyłem tę podróż, a odbyłem ją tem chętniej, że Ojciec św., miłościwie nam panujący Pius XI., ogło-

sił rok obecny jako rok jubileuszowy, bo jest rokiem pamiątkowym śmierci i ofiary odkupienia, spełnionej za ludzkość przez Pana Naszego Jezusa Chrystusa. Z tego powodu Ojciec św. udzielił licznych łask a przede wszystkim łaski odpustu zupełnego tym, którzy w tym roku jubileuszowym odbędą pielgrzymkę do Rzymu, nawiedzą nabożnie cztery główne kościoły rzymskie i spełnią jeszcze inne warunki przepisane.

Przybywszy do stolicy chrześcijaństwa podjąłem niebawem pielgrzymowanie do owych wyznaczonych kościołów, rozbrzmiewających modlitwami licznych pątników z różnych krajów i narodów i różnych języków. Jedni drugim przyświecają gorącym przejęciem się religijnem i głęboką pobożnością. Jednym rzeszom przewodniczą w modlitwach kapłani a nierzadko Biskupi, innym osoby świeckie; przed ołtarzami Najśw. Sakramentu, Chrystusa ukrzyżowanego, Matki Boskiej i w końcu przed relikwjami św. św. Apostołów oraz złóbka Pana Jezusa zlewają się w różnych językach wypowiedane modlitwy lub słowa wyznania wiary i wnoszą się jako zgodny głos ludzkości przed tron Najwyższego.

Ongi wieża Babel była przyczyną pomieszania języków, odrzucenia ludzi od Boga i rozproszenia ich, dzisiaj w Rzymie pod zachętą namiestnika Chrystusowego, Papieża naszego św. Kościoła katolickiego, modlitwy w różnych językach wnoszone łączą narody i zbliżają je do Boga.

W tej zgodnej służbie dla wspólnego Ojca niebieskiego nie brak także katolików z Polski. Przybywają gromadnie i pojedynczo a nasz dźwięczny język polski zlewając się z modlitwami uwielbienia wszystkich pątników nabiera szczególniejszej mocy hymnu dziękczynnego dla Boga za wskrzeszenie naszej Ojczyzny. A równocześnie każdy pątnik polski modlący się tam w swoim języku jest głosi-cielem majestatu i służby naszej Ojczyzny dla Kościoła i chrześcijańskiego świata.

Spełniwszy obowiązek religijny pątnika podjąłem załatwianie swych urzędowych spraw u tych Dostojników kościelnych, którzy się niemi w zastępstwie Ojca św. zajmują; niektórych z nich znałem już ze swoich poprzednich podróży do Rzymu. Wszyscy z ujmującą uprzejmością okazali swoje zainteresowanie i swoją pomoc dla spraw im przedłożonych.

W międzyczasie przygotowywano mi posłuchanie u Papieża, które Ojciec św. wyznaczył mi już w kilka dni po moim przybyciu do Rzymu. O godzinie oznaczonej wszedłem do sal watykańskich zdobnych w wiekowe marmury, obrazy i obicia.

Liczne i srogie wojny toczące się niemal bez przerwy po świecie, które nie oszczędzały dawniej także Rzymu, jakoby nie śmiały tknąć tego przybytku, z którego Namiestnik Chrystusowy kieruje nawą powszechnego Kościoła. Z malowideł ściennych sal watykańskich przemawiają genialni twórcy, którzy je ozdabiali, mury zdają się szeptać o wielkich świętych Papieżach, ciężkie brzemie sternika Kościoła dźwigających.

Wchodzącemu do tych sal wydaje się, jakoby patrzył na nieprzeliczone rzesze wiernych, w ciągu wieków tam przebywające, aby otrzymać błogosławieństwo papieskie.

W każdej sali pełni służbę zaszczytną po kilku z gwardji szwajcarskiej i szlacheckiej, kilku szambelanów świeckich i duchownych; przesuwiają się Kardynałowie, Biskupi, ambasadorowie mający audiencje u Ojca św. Rozbrzmiewają różne języki, spotykają się i rozmawiają z sobą ludzie z najodleglejszych stron świata. Słuchali też ciekawie mojego opowiadania o Polsce, o jej życiu religijnem i narodowem, o jej wspaniałem zwycięstwie w wojnie z bolszewicką Rosją.

Niebawem przyboczny szambelan papieski daje znać, abym wszedł do Ojca św. Zaledwie oddałem cześć Papieżowi a już począł mówić z wielką serdecznością o swoich wspomnieniach z Łomży, gdy tam bawił jako Nuncjusz Apostolski w Warszawie.

Następnie bardzo szczegółowo dopytywał się o Ks. Biskupa Sufragana, Duchowieństwo, dzieła religijne i dobroczynne, o młodzież i lud. Wykazałem owoce z rozwijającej się pracy duszpasterskiej, z działalności Akcji katol., Towarzystwa św. Wincentego a Paulo, sodalicyj marjańskich i innych dzieł religijno-oświatowych i charytatywnych i podkreśliłem, jak chętnej pomocy w tych dziełach doznają od Duchowieństwa i wielu gorliwych diecezjan. Ojciec św. zauważył, że Go to bardzo cieszy i że pragnie, aby Polska była zawsze szczerze religijną.

Pytał się Ojciec św. dalej o warunki życia ludności, zwłaszcza ludu roboczego. Odpowiedziałem, że i moi diecezjanie jak zresztą wszędzie, żyją w ciężkich warunkach, że wielu robotników jest bez pracy i zarobku. Wówczas Ojciec św. zawołał z serdeczną troską: Oby tylko głodu nie cierpieli. Oświadczyłem, że Towarzystwa św. Wincentego a Paulo lub komitety parafjalne pod przewodnictwem ks.ks. Proboszczów zabiegają o niesienie pomocy rodzinom nie mającym zarobku i że ta akcja dobroczynna przyniosła już bardzo pocieszające owoce. Usłyszawszy to Ojciec św. powiedział, iż temu dziełu i wszystkim w niem pracującym całym sercem błogosławi.

Następnie wręczyłem Ojcu św. sprawozdanie z działalności organizacyj misyjnych istniejących prawie już we wszystkich parafiach naszej diecezji. Należą do nich Związek misyjny duchowieństwa, Dzieło Rozkrzewienia Wiary i Dzieło Dzieciństwa Jezusa, obejmującego dzieci. Ojciec św. przejrawszy wręczoną Mu broszurę pochwalił tę działalność podnosząc jej wielkie znaczenie dla Kościoła i nawracania dusz w błędach religijnych żyjących. Mówił, że żniwo misyjne jest wielkie, ale i potrzeby na utrzymanie i rozszerzanie misyj są wielkie.

I tym organizacjom oraz Księżom Dyrektorom diecezjalnym Ojciec św. pobłogosławił.

Papież poruszył jeszcze cały szereg spraw z dzisiejszych stosunków, zahaczających o religijność i moralność, albo wskazujących na niebezpieczeństwa, chrześcijańskiemu porządkowi we wszystkich krajach grożące. W związku z tem wskazywał na konieczność jednoczenia się wszystkich katolików ze swymi Biskupami w celu obrony zasad chrześcijańskich. Ojciec św. tak łaskawie przemawiał, że pragnąłem dłużej jeszcze doznawać jego łaskawości ale wiedziałem, że tam w salach czekają inni na jego słowa umocnienia i pociechy, więc poprosiłem jeszcze Najwyższego Pasterza o błogosławieństwo dla siebie, dla Duchowieństwa i diecezjan, dla robotników i młodzieży, dla nauczycielstwa i szkolnictwa. Ze wzruszającą dobrocią pożegnany opuściłem komnatę Ojca św. wynosząc wrażenie, że serce tego wielkiego Papieża szczególnie gorąco i miłośnie bije dla Polski, którą pragnęłoby jaknajsilniej związać ze Stolicą Piotrową.

Następnego dnia, którym była niedziela, odbyła się w bazylice św. Piotra beatyfikacja siostry Wincencji Gerosa ze zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia pierwsze uroczyste nabożeństwo na jej cześć. Nad wielkim ołtarzem zawieszono obraz owej błogosławionej, po obu stronach ołtarza zajęli miejsca Biskupi, Prałaci, przedstawiciele dyplomatyczni przy Stolicy św., świeccy szambelani papiescy i wiele innych wybitnych osobistości. Ogromny kościół wypełniły dziesiątki tysięcy pielgrzymów z duchowieństwa i ludu rzymskiego.

O oznaczonej godzinie zabłysły niezliczone światła, poczem w towarzystwie Kardynałów i członków dworu papieskiego wniesiono Ojca św. przed ołtarz, gdzie zajął przygotowany klęcznik. Niebawem wystawiono Najśw. Sakrament; po okadzeniu Najśw. Sakramentu i oddaniu Mu czci przez Papieża jeden z Biskupów udzie-

lił obecnym błogosławieństwa monstrancją. Po nabożeństwie wśród dźwięku trąb w równie uroczysty sposób Papież opuścił kościół błogosławiąc po drodze chylące się tłumy.

W niedzielę potem z równą uroczystością odbyło się zaliczenie w poczet błogosławionych skromnej dziewczyny z ludu Gemmy Galgani.

I tak dzień w dzień bez wytchnienia upływa życie tego Sternika Kościoła na sprawowaniu rządów, na udzielaniu posłuchań pielgrzymkom lub jednostkom, na nabożeństwach i radzeniu ze swymi duchownymi doradcami, wśród wrażeń i wieści radosnych napływających z całego katolickiego świata ale także wśród wielu poważnych trosk o religijność narodów, wśród których wrogowie Kościoła wszczynają prześladowania lub zamieszania.

Kościół św. Piotra i przylegająca do niego siedziba Papieża są źródłem, z którego czerpią moc wiary i pobożności wszystkie katolickie diecezje po świecie rozsiane. Przybywający tam Biskupi, kapłani i wierni oglądają naocznie spełnienie się słów Zbawiciela o silnem oparciu Swego Kościoła na opoce Piotrowej, którego piekielne moce nie zwyciężą. Zmieniają się Papieże, obecny Papież jest już z rzędu 260-tym następcą św. Piotra, którzy spełniwszy swoje wielkie zadania wobec świata zeszli do grobu. Atoli dana im przez Chrystusa władza nadprzyrodzona przechodzi na następców, pod natchnieniem Ducha św. wybieranych.

Groby ostatnich Papieży przypominają nam, jak wielkich mieliśmy w nich przyjaciół. Grzegorz XVI upominał cara rosyjskiego za ucisk Kościoła w Polsce, Pius IX pokrzepiał naszych ojców w latach niewoli nadzieją i przepowiednią, że Polska odzyska wolność. Leon XIII wyniósł polskiego arcybiskupa Mieczysława Ledóchowskiego więzionego przez rząd prusk do godności kardynalskiej w nagrodę za jego cierpienia dla Kościoła. Pius X odnawia przepowiednie Piusa IX co do rychłego wskrzeszenia Polski i krzepi na duchu pątników polskich do Rzymu po pociechę śpieszących. Benedykt XV w czasie wojny podnosi głos w imieniu Kościoła o naprawienie zbrodni rozbiorów na Polsce dokonanych i przywrócenie Polakom wolnej Ojczyzny. Takich oto opiekunów mieliśmy w Papieżach poprzednich.

Obecny zaś Ojciec św. nieustannie okazuje nam swoje miłosciwe serce, tak dalece, że inne narody aż nam tego zazdrościć poczynają. Jak bardzo za to miłować go powinniśmy. Że zaś prawdziwa miłość objawia się w uczynkach dobrych a najwyższym do-

brym uczynkiem jest głęboka pobożność, tym właśnie sposobem odpłacamy się Ojcu św. Piusowi XI. On sam tego pragnie, jak to stale z naciskiem zaznacza, aby Polska była katolicka i pobożna, aby naród polski pomny swej świętej katolickiej przeszłości, nie uronił z tego wielkiego daru wiary, jaki otrzymał od św. Kościoła rzymsko-katolickiego, ale aby go przekazywał nieuszczerplony dalszym pokoleniom.

Niech to sprawi błogosławieństwo apostolskie Namiestnika Chrystusowego, udzielone całej naszej diecezji, o której wierności dla Chrystusa i wiary katolickiej zapewnić Go mogłem.

Pamiętajcie też sami w swoich modlitwach o Ojcu św. prosząc Boga o Jego wszechmocną pomoc dla tego niestrudzonego Pasterza owczarni Chrystusowej, aby doznał pociechy z rozkrzewiania się wiary i pogłębiania się pobożności w narodach.

Łaska Pana naszego Jezusa Chrystusa niech będzie z Wami.

Łomża, d. 21 maja 1933.

† Stanisław Bp.

Powyższy List pasterski polecam odczytać w najbliższą niedzielę na nabożeństwach parafjalnych i szkolnych.

№ 47.

Zasady, podane przez Kongregację Ś-go Oficjum, które winni się rzucić ordynariusze przy staraniach o dyspensę od postu eucharystycznego dla kapłanów przed odprawieniem Mszy św.

1. Dyspensę od postu eucharystycznego może być udzielona dla przyjęcia pokarmu jako napoju dla pokrzepienia i podtrzymania sił fizycznych lub ściśle jako lekarstwo, iżby zapobiec skutkom cierpienia.

2. Ponieważ powodem do dyspensy używania płynów jest dobro tylko ogólne, duchowe wiernych, mogą więc ją otrzymać kapłani-duszpasterze; dyspensę natomiast używania lekarstw, ponieważ dla prywatnej również wygody została wprowadzona, może również i innym kapłanom być udzielana; z pierwszej można korzystać tylko w dni świąteczne i powszednie, w których Msza św. o późniejszej godzinie (po godz. 10-ej) z tytułu zajmowanego stanowiska ma być odprawiana, z drugiej we wszystkie inne dni można korzystać.

3. Ponieważ owa dyspensę jest poważnym rozluźnieniem prawa kościelnego, poważną oczywiście musi mieć przyczynę, która w poszczególnych wypadkach winna być udowodniona. Wobec tego dyspensę nie może być nigdy dawana kapłanom bez różnicy, ściśle nieokreślonym, lecz zawsze wymienić trzeba imię i nazwisko kapłana każdego z osobna i dołączyć jego osobiste okoliczności, należycie rozważone.

4. W odpowiednim podaniu do Ś-ej Kongregacji następujące okoliczności mają być wymienione: a) wiek ubiegającego się o dyspensę, b) stanowisko przezeń zajmowane, t. j. czy jest proboszczem, czy też jako wikariusz parafji (kan. 451—478) urząd duszpasterski sprawuje, c) jego stan zdrowia, świadectwem lekarskim stwierdzony, z którego i jednocześnie z rodzaju choroby można by wnioskować, czy jako napoju, czy też jako lekarstwa mógłby owego środka także używać; w jednym i w drugim wypadku trzeba wymienić, o jaki napój i jakie lekarstwo w danym wypadku chodzi, d) czy jedną, czy też dwie Msze św. w niedziele i święta także odprawia; o której godzinie i jeśli binuje, gdzie binuje, mianowicie, czy w tym samym kościele, czy też w różnych kościołach; wyszczególnić trzeba odległość kościołów, zwłaszcza, jeśli drogę pieszo trzeba odbywać; e) czy może być zastąpiony przez kapłana o lepszym zdrowiu.

Wyżej wspomniane okoliczności należy wymienić w pierwszym tylko podaniu o dyspensę. Gdy zaś dyspensę raz wyjednana została i okoliczności, w pierwszym podaniu wskazane, nie zmieniły się, w następnych podaniach o przedłużeniu dyspensy te okoliczności można opuścić.

5. Podanie kapłanów świeckich, ma być podpisane przez właściwego Biskupa z dołączeniem własnej opinii; podanie zakonników, którzy zajmują się duszpasterstwem ma być opatrzone podpisem zarówno Biskupa, w którego diecezji klasztor się znajduje, jak również Generała Zakonu; podanie zakonników, którzy nie zajmują się duszpasterstwem, podpisuje wyłącznie tylko Generał Zakonu.

6. Gdy będzie mowa o przedłużeniu dyspensy, należy przedstawić albo poprzedni w tej sprawie wydany dokument, lub też przynajmniej powołać się na jego numer.

Rzym, Kongregacja Ś-go Oficjum, dn. 1 lipca 1931 r. *)

*) Normy powyższe są dopełnieniem dekretu tejże Kongregacji z dn. 22 marca z 1923 r. Normy te nie były ogłoszone w Acta Ap. Sedis, nie są więc nowym dekretem, lecz tylko wyjaśnieniem procedury przy uzyskiwaniu dyspensy od postu eucharystycznego według dawnego dekretu.

№ 48.

W sprawie używania światła elektrycznego w kościołach i kaplicach.

W r. 1932 Kardynał-Wikariusz Rzymu wydał specjalne pismo okólne, z okazji wizytacji kościołów rzymskich w imieniu Ojca św., w którym zakazał elektrycznego oświetlenia ołtarza oraz obrazów umieszczonych nad ołtarzem.

Obecnie znajdujemy w ostatnim zeszycie V—VI „Ephemerides Liturgicae” (wrzesień—grudzień 1932 r.) w całości treść rozporządzenia, dotyczącego kultu religijnego w kościołach Rzymu. Uwagi te mają być normą postępowania we wszystkich świątyniach, opierają się bowiem na dekretach Św. Kongregacji Obrzędów i w duchu tychże przepisów są wyjaśnione; dla powagi i ozdoby wszystkich kościołów winny być również stosowane.

Oto główne punkty wspomnianego rozporządzenia:

1. Na ołtarzach używane być mogą tylko świece z wosku dobrego gatunku. Dlatego bezwzględnie wzbronione jest umieszczanie na ołtarzach w jakimkolwiek miejscu świec ze światłem elektrycznym, chociażby razem z nimi paliły się świece woskowe. Należy to również rozumieć o tak zw. siatkach (z lampek elektrycznych), narożnych świecznikach wieloramiennych i kandelabrach przy ołtarzu lub na ołtarzu oraz o wszelkich ozdobach, które stanowią upiększenie i uzupełnienie samego ołtarza, kandelabry i t. d. Kandelabry lub narożne świeczniki wieloramienne, umieszczone zupełnie poza ołtarzem, mogą być oświetlane światłem elektrycznym, byleby lampki niewidoczne były o niewielkiej sile świetlanej.

2. Zabronione jest również umieszczanie świec z oświetleniem elektrycznym przed lub dookoła tronu przy wystawieniu Przenajśw. Sakramentu, chociażby tron ten znajdował się oddzielnie lub w oddaleniu od ołtarza lub oparty był o ścianę, jak to w niektórych kościołach jest w zwyczaju podczas uroczystych wystawień.

3. Podobnie przed relikwiami świętymi, choćby przy ołtarzu umieszczonemi, oraz przed obrazami świętymi i tak zwanymi tablicami (z wizerunkami), które za zezwoleniem zwykle umieszczane są ku czci publicznej, nie mogą być używane na ołtarzu świece lub lampki elektryczne, lecz świece z wosku lub lampjony z małymi świecznikami woskowymi; te zaś ostatnie nie mogą stać na mense ołtarzowej.

4. Oświetlenie elektryczne zabronione jest w wewnętrznej ścianie cyborjum lub tronu, oraz baldachimu do wystawienia Przenajświętszego Sakramentu lub drzewa Krzyża św.

5. W lampach wiszących lub w świecznikach wieloramiennych poza ołtarzem tolerowane jest użycie światła elektrycznego zamiast oliwy, o sile zastosowanej do użycia, byleby lampki małe były zupełnie ukryte, oraz przed ołtarzem, gdzie przechowywany jest Przenajśw. Sakrament, lub gdzie wystawione są relikwie święte, paliła się w miejscu dosyć widocznym przynajmniej jedna lampka z oliwą.

6. Przed obrazami świętymi, ponad ołtarzami umieszczonemi, chociażby oddzielonemi od nich, dozwolone są tylko świece woskowe lub lampjony z wosku. Przed obrazami świętymi, które za zezwoleniem zwykłym, umieszczane są ku czci publicznej poza ołtarzami, dozwolone jest użycie świec lub lamp elektrycznych, pod specjalnymi warunkami lub zastrzeżeniami, które wskazane są w następujących punktach.

7. Zabronione są i dlatego bezzwłocznie powinny być usunięte korony większe i małe djademy, napisy, monogramy, serca, symbole, promienie, gwiazdy, róże, lilje, kwiaty i inne tego rodzaju ozdoby, sporządzone z wielu lamp lub z małych lampek oddzielnych lub błyszczących, gdziekolwiek są umieszczone dookoła świętych obrazów lub posągów, gdyby nawet były umieszczone przy ścianach kaplic, kościoła lub w miejscach przylegających, oraz te, które ustawione są ponad świątynią lub dookoła niej albo też ponad kaplicą.

8. Wzbronione jest umieszczanie automatów z oświetleniem świecami elektrycznymi przez wrzucanie monet lub za poruszeniem małych lampeczek lub innym sposobem zapalanych przed jakimkolwiek ołtarzem, albo przed świętymi obrazami i to w jakimkolwiek miejscu kościoła.

9. Zwyczajne, wewnętrzne oświetlenie kościoła elektrycznością pochodzić winno ze źródła ukrytego; system ten z należytemi ostrożnościami i względami, zastosowany również być może do oświetlenia wystarczającym i łagodnym światłem tablic z wizerunkami lub obrazów świętych.

Z okazji większych uroczystości, nadzwyczajne oświetlenie może być urządzone za pomocą podstawek, świeczników wieloramiennych lub lampjonów oświetlonych świecami elektrycznymi,—byleby zastosowanie i umieszczenie ich odpowiadało wymaganiom artystycz-

nym, dostojności świątyn i służyło do ozdoby kultu świętego; zastosowana również być winna ściśle zasada, żeby żadnej przez to nie wyrządzono szkody ścianom, malowidłom, marmurom; siła zaś światła winna być możliwie niska.

10. Zakazujemy i wzbraniamy wszelkich oświetleń dokonywanych za pomocą szeregu małych lampek bez osłony, które umieszczone są na drewnianych lub żelaznych kijach, wyobrażających linię ołtarzową, gwiazdy lub inne wyobrażenia zastępujące lampjony.

11. Zewnętrzne oświetlenie kościołów, z okazji specjalnych i nadzwyczajnych uroczystości, ilekolwiek razy według tradycji rzymskiej dzieje się to z pochodniami, tak winno być urządzone, aby usunięte było jakiegokolwiek niebezpieczeństwo pożaru; ani też żeby kamienie lub mury nie były niszczone przez dym lub płomień, albo też brudną cieczą palną. Ilekroć zechce się użyć światła elektrycznego, dając zawsze pierwszeństwo oświetleniu załamanemu, każdy plan oświetlenia lampkami małymi zakrytymi, umocowanymi na drewnianych lub metalowych drągach, otrzymać winien zatwierdzenie Komisji diecezjalnej sztuki kościelnej. Przełożeni kościołów powinni przedsięwziąć przepisane środki ostrożności co do zabezpieczenia całości gmachu przy poszczególnych oświetleniach.

12. Specjalista wyznaczony przez Komisję tegoroczną (Wikariatu Miasta Rzymu) obejrzy wszelkie urządzenia elektryczne we wszystkich kościołach, kaplicach i oratorjach. Na przyszłość zaś rozporządzamy, aby każdy plan nowego urządzenia lub naprawy oświetlenia był podawany do uprzedniego zatwierdzenia samej Komisji, do której należy przejrzeć i potwierdzić wykonaną robotę.

№ 49.

Kongresy eucharystyczne w diecezji Łomżyńskiej.

W roku bieżącym odbędą się uroczystości eucharystyczne w następujących miejscowościach diecezji Łomżyńskiej:

W dniach 28 i 29 czerwca w Łapach,

„ 1 i 2 lipca w Ostrołęce,

„ 2 i 3 września w Augustowie.

Programy szczegółowe będą podane do publicznej wiadomości przez Komitety wykonawcze.

W uroczystościach powinni wziąć udział wraz z wzmiankowanymi parafjami także parafje okoliczne i to udział jaknajliczniej-

szy. Obecny rok jubileuszowy Odkupienia ludzkości przez Pana Jezusa daje szczególniejszą zachętę do wzbudzenia u wiernych głębokiej wdzięczności dla Zbawiciela, przebywającego w kościołach naszych w Najświętszym Sakramencie ołtarza.

W.W. Duchowieństwo proszę o gorące zachęcenie parafjan do pobożnego udziału w tej uroczystej czci dla naszego Odkupiciela. Łomża, d. 27. kwietnia 1933.

† Stanisław Bp.

№ 50

Rekolekcje dla kapłanów na Jasnej Górze.

W roku bieżącym odbędą się na Jasnej Górze dwie serie rekolekcji dla kapłanów pod przewodnictwem Najd. Księży Biskupów. Pierwsza seria rozpocznie się 18 lipca rano, a skończy się 21 lipca. Druga seria — od 8 sierpnia rano do 11 sierpnia. Zgłoszenia kierować należy do O. Przeora klasztoru Jasnogórskiego. Księży, którzy wezmą udział w tych rekolekcjach, winni przestać Kurji odpowiednie zaświadczenie o odbytych rekolekcjach.

№ 51.

Do wszystkich WW-ych Księży duszpasterzy nauczających religii w szkołach powszechnych.

Władze szkolne zwracają uwagę, że nie wszyscy WW-ni Księży w swoim czasie odbierają wynagrodzenie u płatników rejonowych za udzielanie lekcji religii. Wobec tego, że listy płacy z pokwitowaniami winny być w odpowiednim terminie zwrócone za pośrednictwem Inspektoratów Szkolnych do Kuratorjum, WW-ni księża postarają się odebrać należne sobie wynagrodzenie w ciągu 4-ch dni po otrzymaniu od płatnika powiadomienia; w przeciwnym razie narażeni będą na wiele kłopotów w późniejszym odebraniu swych należności, gdyż płatnicy po tym terminie pieniądze odeślą do Kuratorjum, do którego już bezpośrednio zmuszeni będą zwracać się zainteresowani; stworzy to niepotrzebną i często przewlekłą korespondencję ku utrudzeniu obu stron.

№ 52.

U S T A W A

o zbiórkach publicznych

z dnia 15 marca 1933 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 162).

Art. 1. Wszelkie publiczne zbieranie ofiar w gotówce lub w naturze na pewien zgóry określony cel wymaga uprzedniego pozwolenia władzy.

Art. 2. (1) Do udzielania pozwoleń powołane są:

a) powiatowe władze administracji ogólnej, o ile zbiórka ma być przeprowadzona na obszarze powiatu lub jego części;

b) wojewódzkie władze administracji ogólnej, o ile zbiórka ma być przeprowadzona na obszarze całego województwa lub jego części, obejmującej więcej niż jeden powiat.

(2) Pozwolenie na zbiórkę, mającą się odbyć na obszarze większym niż jedno województwo, wydaje, zależnie od wniosku instytucji, urządzającej zbiórkę, bądź każda wojewódzka władza administracji ogólnej oddzielnie, bądź wojewódzka władza administracji ogólnej właściwa ze względu na miejsce siedziby instytucji, urządzającej zbiórkę, za zgodą wojewódzkich władz administracji ogólnej, na których obszarze zbiórka ma się odbywać. Wojewódzka władza administracji ogólnej, właściwa ze względu na miejsce siedziby instytucji, urządzającej zbiórkę, wydaje również pozwolenie na zbiórkę, mającą się odbyć na obszarze większym niż jedno województwo, na zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

(3) Jeżeli zebrane ofiary mają być użyte zagranicą Państwa, pozwolenia na zbiórkę udziela Minister Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych i Ministrem Skarbu.

Art. 3. (1) Pozwolenie na zbiórkę publiczną może być udzielone tylko wówczas, gdy cel zbiórki nie jest przeciwny prawu oraz ze stanowiska interesu publicznego jest godny poparcia.

(2) Za takie cele uważa się przede wszystkim cele: religijne, państwowe, oświatowe, zdrowotne, kulturalno-społeczne i społeczno-opiekuńcze.

(3) Zbiórki publiczne, urządzane w interesie osobistym, są wzbronione.

(4) Pozwoleń na zbiórki na cele oświatowe udzielają władze

administracji ogólnej po porozumieniu z właściwą władzą szkolną II instancji.

Art. 4. Pozwolenie na zbiórkę publiczną może być udzielone jedynie stowarzyszeniom zarejestrowanym, organizacjom, posiadającym osobowość prawną, albo komitetom organizowanym dla przeprowadzenia określonego celu. Cel zbiórki winien być zgodny ze statutem stowarzyszenia lub organizacji, bądź z aktem organizacyjnym komitetu.

Art. 5. Minister Spraw Wewnętrznych określa w drodze rozporządzeń sposoby przeprowadzania zbiórek.

Art. 6. (1) W pozwoleniu winien być określony czas, w którym zbiórka ma być przeprowadzona.

(2) W pozwoleniu mogą być wymienione warunki co do sposobu przeprowadzenia zbiórki.

Art. 7. (1) Zbiórki publiczne mogą być przeprowadzane jedynie przez członków tej instytucji (art. 4), która pozwolenie otrzymała, lub przez członków instytucji, mających cele pokrewne, albo przez osoby, przez te instytucje imiennie zaproszone.

(2) Osoby, organizujące lub przeprowadzające zbiórkę, nie mogą za swe czynności otrzymywać wynagrodzenia.

Art. 8. (1) Władza, która udzieliła pozwolenia, może w każdym czasie sama lub przez podległe sobie władze i organa informować się o stanie akcji zbiórkowej w szczególności przez wgląd w akta, księgi oraz dokumenty kasowe, przeprowadzać rewizję kasy, żądać ustnych i pisemnych wyjaśnień oraz wysyłać swoich delegatów na posiedzenia instytucji. Instytucje te winny zawiadomić władzę przynajmniej na 24 godziny naprzód o posiedzeniach, na których mają być omawiane sprawy zużytkowania zebranych ofiar. Postanowienia o kontroli zużycia funduszy, uzyskanych ze zbiórki, nie odnoszą się do stowarzyszeń, podlegających w tym zakresie nadzorowi władzy z mocy prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808).

(2) Minister Spraw Wewnętrznych władny jest w drodze rozporządzenia wydawać szczegółowe przepisy, dotyczące kontroli nad zbiórkami publicznymi.

(3) Postanowienia ustępów poprzednich nie mają zastosowania do instytucji, które zostały powołane do życia na mocy specjalnych ustaw, przewidujących kontrolę władz nad temi organizacjami.

Art. 9. (1) Wynik zbiórki i sposób zużytkowania zebranych ofiar winien być podany do wiadomości władzy, która pozwolenie

wydała, oraz ogłoszony w prasie w ciągu miesiąca od ukończenia zbiórki.

(2) Od zastosowania postanowień ust. (1) oraz postanowień art. 8 wyłączone są takie organizacje i instytucje wyznania, uznane przez Państwo, których wyłączenie wynika z uregulowania stosunku Państwa do tego wyznania na mocy specjalnej ustawy.

Art. 10. (1) Władza, która pozwolenie wydała, może je cofnąć w każdym czasie, jeżeli zbiórka przeprowadzana jest niezgodnie z postanowieniami niniejszej ustawy, lub jeżeli ujawnione zostanie, że dalsze prowadzenie zbiórki może zagrażać bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu, albo jeśli władza stwierdzi (art. 8), że ofiary, uzyskiwane ze zbiórki, nie są przeznaczane na właściwy cel.

(2) W przypadku, przewidzianym w ust. (1) władza może jednocześnie zarządzić przekazanie zebranych ofiar na cele humanitarne jednej z instytucji społeczno-opiekuńczych lub oświatowych.

Art. 11. (1) Kto wykracza przeciwko postanowieniom niniejszej ustawy lub rozporządzeń, wydanych na jej podstawie, podlega w trybie administracyjnym karze aresztu do 1 miesiąca i grzywny do 1.000 złotych, albo jednej z tych kar.

(2) Kary te mogą być nakładane zarówno na osoby urządzające, jak i osoby, przeprowadzające zbiórkę publiczną.

(3) Ofiary, uzyskane ze zbiórki, przeprowadzonej bez pozwolenia, ulegają przepadkowi i zostaną przekazane przez władzę na cele humanitarne jednej z instytucji społeczno-opiekuńczych lub oświatowych.

Art. 12. Jeżeli w ustawie niniejszej jest mowa o powiatowych władzach administracji ogólnej, są w miastach, stanowiących odrębne powiaty miejskie, właściwymi strostowie grodzcy (dyrektorowie policji, komisarz rządu m. Gdyni).

Art. 13. Ustawa niniejsza nie ma zastosowania:

a) do zbiórek na cele religijne, jeżeli są one prowadzone w obrębie zabudowań i pomieszczeń, poświęconych wyłącznie służbie Bożej;

b) do zbiórek, związanych z celami i tradycjami religijnymi uznanych przez Państwo związków wyznaniowych, przeprowadzanych poza budynkami i pomieszczeniami, wymienionymi w punkcie a), jeżeli zbiórki takie przeprowadzane są przez władze tych związków, ich organa, względnie osoby przez nie imiennie zaproszone i jeżeli odbywają się w sposób, ustalony tradycją i zwyczajami

jami miejscowymi, lub też w bezpośredniej łączności z obrzędami religijnymi;

c) do zbiórek, przeprowadzanych w drodze loteryj pieniężnych lub fantowych, jeżeli zbiórki te nie są przeprowadzane w miejscach publicznych;

d) do zbiórek, przeprowadzanych w lokalach prywatnych wśród grona osób znanych osobiście przeprowadzającym zbiórkę;

e) do zbiórek wśród młodzieży szkolnej w lokalach szkolnych, odbywających się na podstawie pozwolenia władz szkolnych;

f) do zbiórek koleżeńskich w lokalach urzędów publicznych na cele godne poparcia, odbywających się na podstawie pozwolenia przełożonego urzędu.

Art. 14. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 15. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie trzydziestego dnia po dniu ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Państwa

(2) Równocześnie tracą moc wszelkie dotychczasowe przepisy o zbiórkach publicznych.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor.*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki.*

Minister Spraw Zagranicznych: *Beck.*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki.*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

J. Jędrzejewicz.

№ 53.

Książki polecane.

Dekalog (kazania) — Ks. Dr. Tihamèr Toth -- Wydał ks. dr. Ferdynand Machay w Krakowie, Drukarnia „Głosu Narodu” — 2 tomy.

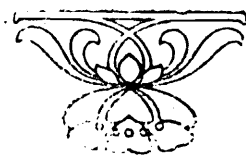
Podręczniki dające materiał do praktycznych i aktualnych kazań, są dość rzadkie. Dekalog ks. Totha w tłumaczeniu polskim ks. Machaya jest takim praktycznym podręcznikiem, omawiającym w sposób żywy i przekonywujący zagadnienia religijne i społeczne dzisiejszego czasu.

Ks. Ks. Kaznodzieje powinni mieć tę książkę w swojej bibliotece.

Pusillum — zwięzłe rozmyślenia dla kapłanów, ułożył O. Atanazy Bierbaum O.F.M. Nakład i druk: K. Miarka Sp. Wyd. w Mikołowie.

Znana spółka wyd. Karola Miarki — w Mikołowie wydała pod powyższym tytułem treściwe i praktyczne rozmyślenia w czterech tomikach zawierających materiał do rozmyślań na wszystkie dni roku. Podręcznik ten jest bardzo praktyczny, bo treść umiejętnie dobrana zaczerpnięta z Pisma św. i dzieł Ojców Kościoła i świętych i dająca swobodę rozwinięcia postanowień aktualnych. Podział zaś na cztery tomiki na wzór brewjarza umożliwia kapłanom zabrać je sobie także w podróż.

Dzieło to zasługuje na polecenie.

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE ŁOMŻYŃSKIEJ KURJI DIECEZJALNEJ.

№ 7.

Łomża, dnia 1 lipca 1933 r.

Rocznik VII.

T R E Ś Ć :

54. Odpusty udzielone przez Stolicę Apostolską.	57. Ustawa o grobach i cmentarzach wojennych.
55. Nowe oficja po reformie brewjarza.	58. Ustawa o powsz. obowiązku wojskowym.
56. Świętopietrze.	59. Zmiany w duchowieństwie.

№ 54.

Odpusty udzielone przez Stolicę Apostolską dla członków Akcji Katolickiej w Polsce (AD SEPTENNIIUM).

Według indultu Św. Penitencjarji Apostolskiej z dnia 3 marca 1933 r. (426/33), mogą członkowie Akcji Katolickiej w Polsce dostąpić, pod zwykłymi warunkami, następujących odpustów:

A) Odpustu 300 dni

1) wszyscy asystenci i wiceasystenci (księża) na każdym stopniu organizacyjnym za każdą pracę apostolską, wykonaną dla dobra i rozwoju Akcji Katolickiej;

2) kierownicy (członkowie patronatów i zarządów) i członkowie zwyczajni;

a) za jakąkolwiek pracę dla A. K., albo za udział w zebraniu, posiedzeniu lub konferencji Akcji Katolickiej;

b) za każdą co najmniej 15-minutową medytację;

B) Odpustu 100 dni

wszyscy kierownicy i członkowie zwyczajni, za noszenie przez jeden dzień odznaki tej organizacji Akcji Katol., do której należą.

C) Odpustu zupełnego

1) asystenci i wiceasystenci centralni i diecezjalni, kierownicy i członkowie zwyczajni w ostatnim dniu rekolekcyj, kursu A. K. wychowawczego lub propagandowego, oraz zebrania (zjazdu) die-

Handwritten signature: P. Miarka